

Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΟΖΑΝΗΣ

ΑΣΠΑΙΤΕ

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Εκπαιδευτική Ψυχολογία

Δημήτρης Ταχματζίδης

Melanie Klein

- Γεννήθηκε στη Βιέννη, στις 30 Μαρτίου 1882 (22-9-1960)
- Μελέτη Τέχνης και Ιστορίας
- Διαβάζει και έργα του Φρόιντ. 1916 ξεκινά στη Βουδαπέστη καριέρα ψυχαναλύτριας μαθήτρια του Φρόιντ.
- Ενώ ο Φρόιντ ασχολήθηκε με την ψυχανάλυση κυρίως σε ενήλικες, η Μέλανι Κλάιν απέδειξε ότι η ψυχανάλυση μπορεί να εφαρμοστεί και σε μικρά παιδιά
- Η Μέλανι Κλάιν θεωρείται ως η μεγαλύτερη μορφή της ψυχανάλυσης μετά τον Φρόιντ, διότι με αυτήν ξεκινά η παιδική ψυχανάλυση όπως την γνωρίζουμε σήμερα.

Melanie Klein

Melanie Klein

- Με βάση τις θεωρίες της Κλάιν ο ψυχαναλυτής παιδιών χρησιμοποιεί το παιδικό παιχνίδι, ζωγραφιές, παραμύθια για να καταλάβει τι απασχολεί τα παιδιά.
- Ήταν η πρώτη που συστηματοποίησε την παιδική ψυχανάλυση και υποστήριξε ότι το ασυνείδητο σχηματίζεται στο παιδί από το δεύτερο κιόλας έτος της ζωής του.
- Επιπλέον, και σε αντίθεση με τον Φρόιντ, ήταν η πρώτη που επισήμανε το πόσο σημαντικό ρόλο παίζει και η μητέρα, εκτός από τον πατέρα, στην ψυχοσύνθεση του παιδιού

- Η ψυχανάλυση της Κλάιν είναι «αντικειμενοστραφής» (object oriented relations) δηλαδή εξετάζει τις σχέσεις που αναπτύσσει το παιδί με τα «αντικείμενα», τους ανθρώπους, δηλαδή, που ικανοποιούν τις ανάγκες του (Reber, 1985:483).
- Μελετώντας την παιδική συμπεριφορά (ιδίως μικρών κοριτσιών) και στηριζόμενη στις θεωρίες του Φρόιντ κατέληξε σε μία λίστα παιδικών μηχανισμών άμυνας που το άτομο αναπαράγει σε όλη τη διάρκεια της ζωής του και που βοηθούν το άτομο απέναντι σε ερεθίσματα ή καταστάσεις που του δημιουργούν άγχος (Δραγώνα, 1999:47):
 - 1.) Απώθηση
 - 2.) Ταύτιση
 - 3.) Παλινδρόμηση
 - 4.) Αποστασιοποίηση - Άρνηση
 - 5.) Διανοητικοποίηση – Ασκητισμός – Απομόνωση
 - 6.) Σχάση - Προβολή
 - 7.) Προβλητική ταύτιση
 - 8.) Όνειρο

Σχάση και Προβολή

- τα μικρά παιδιά από τη βρεφική τους ηλικία αποδίδουν διπλή υπόσταση (καλός - κακός) στα πρόσωπα τα οποία εμπλέκονται άμεσα στην ανατροφή τους

Για παράδειγμα, η μητέρα μπορεί να είναι σε μία περίπτωση στοργική και αγαπητή (όταν ετοιμάζει το γάλα του, το αλλάζει πάνα, του λέει τραγουδάκια κλπ.) ενώ σε κάποια άλλη στιγμή να εμφανίσει απέναντι στο παιδί ένα πρόσωπο αυστηρό (όταν π.χ. του απαγορεύει να βάλει το δάχτυλό του στην πρίζα ή να παίξει με τα σπέρτα ή να βάλει κάτι αιχμηρό στο στόμα του).

Το μικρό παιδί δεν μπορεί να καταλάβει πως είναι δυνατόν το ίδιο πρόσωπο (η μάνα) μπορεί να είναι ταυτόχρονα και «καλό» (όταν η επιθυμία ικανοποιείται) και «κακό» (όταν η επιθυμία ακυρώνεται).

Έτσι λοιπόν έχουμε την **σχάση**, όπου το παιδί «σχίζει» την μητέρα σε δύο «κομμάτια», φτιάχνει δηλαδή δύο εκδοχές για το ίδιο πρόσωπο: η μαμά ως «καλό αντικείμενο» και η μαμά ως «κακό αντικείμενο».

Επομένως «καλά» είναι τα πρόσωπα – καταστάσεις που ικανοποιούν επιθυμίες και «κακά» εκείνα που τις αναστέλλουν

Στη συνέχεια έρχεται η **προβολή**, όπου το παιδί «κρατάει», δηλαδή εσωτερικεύει το καλό «αντικείμενο», ενώ προβάλλει το κακό αντικείμενο πάνω σε κάτι άλλο ή σε κάποιον άλλο.

Η σχέση, λοιπόν, διατηρεί τα καλά και θετικά κομμάτια της εμπειρίας ξέχωρα από τα κακά και τα μισητά και η προβολή καταπολεμά το άγχος, αποδίδοντας (προβάλλοντας) δικές μας ανομολόγητες σεξουαλικές ή επιθετικές επιθυμίες που παραγνωρίζουμε ή αρνούμαστε στον εαυτό μας σε κάποιον άλλο (Δραγώνα, 1999:48).

Σημείωση: το «κακό» αντικείμενο είναι μέσα μας (είναι και αυτό εσωτερικευμένο)

- Για παράδειγμα, τα αρνητικά συναισθήματα εξωτερικεύονται μέσα από τους συμβολισμούς κάποιων παραμυθιών (π.χ. ο λύκος) ή μέσα από πράξεις παιδικής βίας (π.χ. στο μικρότερο αδερφάκι). Έτσι, λοιπόν, όταν το παιδί κάνει «ντα το κακό τραπέζι» επειδή προηγουμένως χτύπησε σε αυτό, προβάλλει το δικό του αρνητικό συναίσθημα πάνω στο τραπέζι.
- Επιπλέον, σύμφωνα με την Κλάιν, τα παιδικά παραμύθια είναι πολύ σημαντικά, διότι βοηθούν το παιδί να εκτονώσει το αρνητικό συναίσθημα πάνω, π.χ., στον «κακό λύκο» ή στην «κακιά μάγισσα».
- Επίσης, παρατηρώντας το παιδικό παιχνίδι θα διαπιστώσουμε ότι τα μικρά παιδιά προβάλλουν τις δικές τους επιθυμίες πάνω σε άλλους, ειδικά όταν ανταλλάσσουν βρισιές μεταξύ τους θα ακούσει κανείς την συχνή στα παιδικά χείλη φράση: «Μη με λες χαζό, όποιος το λέει είναι».
- Αυτό σημαίνει ότι όταν ένα παιδί βρίζει κάποιον στο σχολείο ή στην παρέα του, δεν σημαίνει μόνο απλά μιμείται ή επαναλαμβάνει μια συμπεριφορά ενηλίκου, αλλά εκφράζει τον δικό του φόβο να τον βρίσουν υβρίζοντας κάποιον άλλον.
- Επίσης, όταν τα μεγάλα αδερφάκια συμβουλεύουν με σοβαρό ύφος τα μικρότερα δεν το κάνουν από απλή μίμηση και ταύτιση με τους γονείς αλλά πολύ περισσότερο προβάλλουν πάνω σε αυτά την καταπιεστική και ανυπόφορη διάσταση της γονεϊκής συμβουλής.
- Στον τομέα της αδελφικής βίας, όταν τα μεγάλα συμπεριφέρονται με βία στα μικρότερα αδέρφια δεν το κάνουν από μίσος αλλά αφενός επειδή δεν μπορούν να ελέγξουν συναισθηματικά το μοίρασμα ή την απώλεια της γονεϊκής προσοχής, αφετέρου προβάλλουν – με τη βία – τις δυσάρεστες πτυχές της γονεϊκής ανατροφής.

Προβλητική ταύτιση

- Ο μηχανισμός της προβολής μπορεί να πάει ένα βήμα παραπέρα. Όταν προβάλλουμε τους δικούς μας φόβους σε κάποιον άλλον μπορεί να το κάνουμε με τέτοιο τρόπο ώστε ο άλλος να ταυτιστεί με την προβολή μας.
- Για παράδειγμα, ένας δάσκαλος κατηγορεί έναν μαθητή ότι είναι αδιάφορος και δεν ενδιαφέρεται με το σχολείο.
- Ο μαθητής καταλαβαίνει ότι παρόλο που ο δάσκαλος τον κατηγορεί στην ουσία ασχολείται μαζί του, έστω και κατηγορώντας τον.
- Έτσι λοιπόν, για να τραβήξει την προσοχή του δασκάλου και να τον κάνει διαρκώς να ασχολείται μαζί του θα ταυτιστεί με τον χαρακτηρισμό «αδιάφορος» και θα επαναλαμβάνει διαρκώς την ίδια «αδιάφορη» συμπεριφορά

• Έτσι λοιπόν έχουμε την εξής ροή συναισθημάτων:

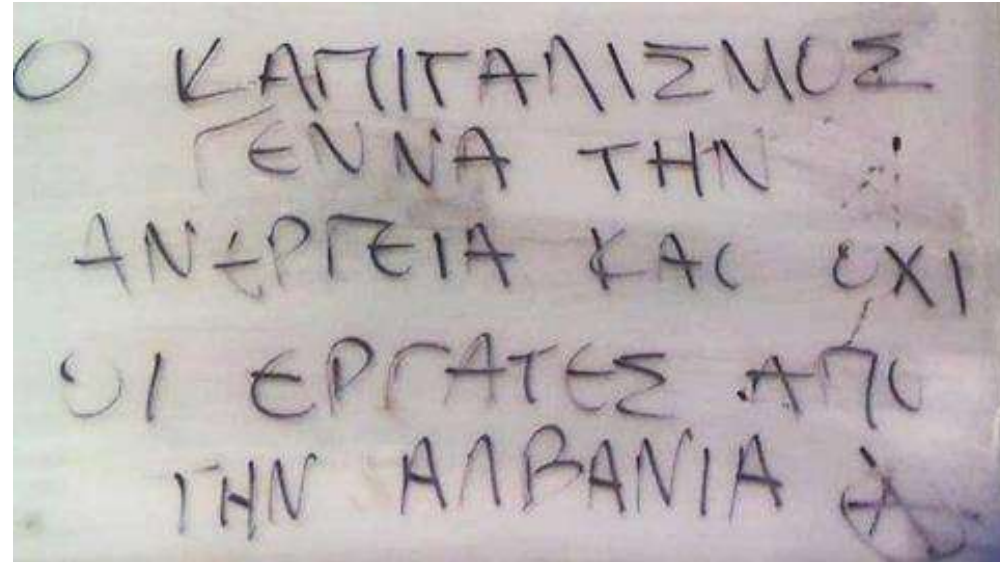
1. Η κοινωνία κατηγορεί τον δάσκαλο ότι είναι αδιάφορος και δεν ασχολείται με το σχολείο και τα παιδιά
2. Φορτισμένος συναισθηματικά, ο δάσκαλος **προβάλλει** το άγχος του πάνω στους μαθητές και στους γονείς τους κατηγορώντας τους για αδιαφορία: «αφού ούτε οι μαθητές ενδιαφέρονται για το μάθημα ούτε και οι γονείς για τα παιδιά τους» (εδώ έχουμε την προβολή)
3. Στην πραγματικότητα κανείς δεν είναι αδιάφορος, απλά όλοι οι άνθρωποι έχουν διαφορετικά ενδιαφέροντα. Αν όμως ο μαθητής θέλει να τραβά την προσοχή και να ασχολούνται όλοι μαζί του γι' αυτό και αν ο δάσκαλος τον κατηγορεί ως αδιάφορο, τότε αυτός θα **ταυτιστεί** με την προβολή του δασκάλου επαναλαμβάνοντας την συμπεριφορά αυτή: «αφού είμαι αδιάφορος, γιατί να ασχοληθώ με την τάξη και το μάθημα;» (εδώ ακριβώς βρίσκεται η προβλητική ταύτιση)

Παρατηρώντας η Μέλανι Κλάιν τα μικρά παιδιά να καταστρέφουν, π.χ., τις κούκλες τους και να λένε «είσαι μία άχρηστη και ανίκανη» συμπέρανε ότι η προβλητική ταύτιση είναι μία ασυνείδητη διεργασία που μπορεί να είναι αμυντικός μηχανισμός (αποβάλλω κάτι από πάνω μου και το ρίχνω στον άλλον) είναι όμως ταυτόχρονα και επιθετικός μηχανισμός.

Αυτό συμβαίνει επειδή η προβολή αποτελεί μια σχετικά ευθεία διεργασία, κατά την οποία **αποδίδουμε τη δική μας συναισθηματική κατάσταση στον άλλο.**

Με άλλα λόγια την προβάλλουμε πάνω στον άλλο και όχι μέσα του. Η προβλητική ταύτιση συνίσταται σε μια βαθιά σχάση, στην αποτίναξη πολύ δυσάρεστων πλευρών του εαυτού μας και στη διοχέτευση τους στον άλλο, εξαναγκάζοντας τον να αισθανθεί όπως εμείς ή όπως εμείς αισθανόμαστε γι' αυτόν.

Ο ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ
ΓΕΝΝΑ ΤΗΝ
ΑΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΧΙ
ΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ

Η προβλητική ταύτιση μπορεί να έχει μεγάλες συναισθηματικές συνέπειες και οι αποδέκτες της να αισθάνονται μπερδεμένοι και κακοποιημένοι.

Ο μηχανισμός της προβλητικής ταύτισης υπάρχει παντού στην κοινωνία.

Ο ρατσισμός απέναντι στους μετανάστες είναι ένα ακόμη ακραίο παράδειγμα σύμφωνα με το οποίο κάποιοι Έλληνες προβάλλουν πάνω σε μετανάστες τις δικές τους προσωπικές ανασφάλειες τόσο έντονα, που οι μετανάστες ταυτίζονται με αυτές και δεν μπορούν να ενταχθούν εύκολα στην χώρα υποδοχής γιατί νιώθουν παρείσακτοι.

Τρία παραδείγματα σχέσης –
προβολής – προβλητικής ταύτισης

- «Όλοι μαζί τα φάγαμε»
- «Έχω πηδήξει την μισή Αθήνα»
- «Οι ψυχροί Γερμανοί και οι
τεμπέληδες Έλληνες»

Όλοι μαζί τα φάγαμε

- Ξοδεύτηκαν πολλά λεφτά => Οικονομική κρίση
- Δεν υπήρξε καλή διαχείριση χρημάτων
- Μέρος των χρημάτων ξοδεύτηκαν σε μίζες – σκάνδαλα - πελατειακές σχέσεις (ρουσφέτια, παράνομες προσλήψεις)
- **Προβολή:** «Εσείς οι πολιτικοί φταίτε για την κρίση»
- **Σχάση:** «Όχι, φταίτε κι εσείς που δεχτήκατε – ζητήσατε ρουσφέτια (μη με κατηγορείτε, όλοι μαζί τα φάγαμε – προβολή)»
- Με την σχάση και την προβολή του Πάγκαλου:
- Εξισώνεται θύτης και θύμα
- Το βάρος πέφτει στο «μαζί» (ταύτιση)
- Εξισώνεται η διαχείριση με την σπατάλη
- Αυτός που στήριξε το πελατειακό κράτος εξισώνεται με αυτόν που το υπέστη
- Αποσιωπούνται όσοι δεν συμβιβάστηκαν ποτέ

Η απατηλή λάμψη της ματαιοδοξίας (Bonfire of the Vanities, 1990)

Έχω πηδήξει
την μισή
Αθήνα

Πολιτική / Τατσόπουλος: «Έχω πηδήξει τη μισή Αθήνα και η Χ.Α. με λέει αδελφή»

Ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ "κλέβει" και πάλι χώρο στα media με συνέντευξη του σε περιοδικό

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΔΟΥΜΑΝΗΣ, 22.11.2012 | 17:41

f t 15 ✉ A A A 65

Άλλη μια δήλωση του Πέτρου Τατσόπουλου έρχεται να δημιουργήσει μια «αθηναϊκή» αναστάτωση, καθώς σε συνέντευξη του στο περιοδικό Crash, ο βουλευτής και συγγραφέας δηλώνει: «Έχω πηδήξει τη μισή Αθήνα και η Χ.Α. με λέει αδελφή!!!».

«Δηλαδή, τι άλλο να πω; Τώρα, στα γεράματα, να βγάλω φωτογραφίες με τα παιδιά μου ή με τις συζύγους μου, για ν' αποδείξω ότι δεν είμαι «αδερφή» στους φασίστες που τους βολεύει, γιατί όταν είσαι κακός στην Ελλάδα πρέπει να είσαι σε όλα κακός. Δηλαδή, να είσαι και ηλίθιος και «αδερφή» και τραμπούκος και μοχθηρός και όλα» προσθέτει ο-πολυγραφότατος στο Facebook πλέον- βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ, που ήδη έχει αναρτήσει στη σελίδα του και σχόλιο επί των λεγομένων του στο περιοδικό: «Σιγά τη μεγαλόπολη».

Μετά τις έντονες αντιδράσεις όμως, έπειτα από τη δημοσιοποίηση του συγκεκριμένου τμήματος από τη συνέντευξη, καθώς το περιοδικό δεν έχει κυκλοφορήσει ακόμη, ο Π.Τατσόπουλος, είπε, ότι από μια αρκετά ενδιαφέρουσα μακροσκελή συνέντευξη απομονώθηκε αυτό το σχήμα λόγου για να την πλασάρουν. «Βεβαίως, μεγάλο παιδί είμαι, θα έπρεπε να το περιμένω -όπως και τον παρεπόμενο κανιβαλισμό. Γηράσκω αεί διδασκόμενος στη χώρα της σοβαροφάνειας και της μοχθηρίας».

Όσο για τα επικριτικά σχόλια στη συνέντευξη, ο βουλευτής και συγγραφέας σχολιάζει: «Βαράτε, βαράτε... Σας υπόσχομαι εφεξής να μιλάω σαν τον Αβραμόπουλο, υποκριτές του κώλου».

ΣΧΑΣΗ: Χ.Α. (εμείς είμαστε άνδρες, άρα όσοι δεν είναι με εμάς είναι αδερφές)

ΠΡΟΒΟΛΗ:

Χ.Α.: Είσαι αδερφή!

ΠΡΟΒΛΗΤΙΚΗ ΤΑΥΤΙΣΗ:

«Έχω πηδήξει τη μισή Αθήνα και αυτοί της Χρυσής Αυγής συνεχίζουν να με αποκαλούν αδερφή», είπε ο συγγραφέας, σε συνέντευξή του στο Crash. Αυτή η εκ βαθέων εξομολόγηση, έγινε για να πειστεί το πρωτοπαλίκαιο της Χρυσής Αυγής, Ηλίας Κασιδιάρης, ότι ο βουλευτής δεν είναι αδελφή! «Δηλαδή, τι άλλο να πω; Τώρα, στα γεράματα, να βγάζω φωτογραφίες με τα παιδιά μου ή με τις συζύγους μου, για ν' αποδείξω ότι δεν είμαι «αδερφή» στους φασίστες που τους βολεύει, γιατί όταν είσαι κακός στην Ελλάδα πρέπει να είσαι σε όλα κακός. Δηλαδή, να είσαι και ηλίθιος και «αδερφή» και τραμπούκος και μοχθηρός και όλα» προσθέτει ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ, ξεκαθαρίζοντας την θέση του ...και προβάλλοντας τον ανδρισμό του!»

Petros Tatsopoulos likes a link.

56 minutes ago

Σιγά τη μεγαλόπολη.

Τατσόπουλος: "Έχω πηδήξει τη μισή Αθήνα και η Χ.Α με αποκαλεί αδελφή"! | Anatropi News

www.anatropinews.gr

Επιθετικός κατά της Χρυσής Αυγής, με μια προκλητική δήλωση που θα συζητηθεί, εμφανίζεται με συνέντευξή του στο Crash του Γ. Τράγκα που κυκλοφορεί αύριο, ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ και συγγραφέας Πέτρος Τατσόπουλος...

Μια διαφορετική απάντηση

- Ο Κομαντάντε Μάρκος, είναι ο εκπρόσωπος και ηγετικό στέλεχος του Στρατού των Ζαπατίστας για την Εθνική Απελευθέρωση-EZLN (κίνημα για αυτοδιάθεση των ιθαγενών του Μεξικού)
- Όταν λοιπόν κάποιοι έβγαλαν τη φήμη ότι ο ηγέτης του κινήματος των Ζαπατίστας ήταν ομοφυλόφιλος, με σκοπό να τον πλήξουν, μιας και στη Λατινική Αμερική (και όχι μόνο βέβαια) η ομοφυλοφιλία θεωρείται μεγάλο κουσούρι, εκείνος απάντησε έτσι:
- **«Ο Μάρκος είναι γκέι στο Σαν Φρανσίσκο, μαύρος στη Νότια Αφρική, ασιάτης στην Ευρώπη, αναρχικός στην Ισπανία, Παλαιστίνιος στο Ισραήλ, γύφτος στην Πολωνία, ειρηνιστής στη Βοσνία, Εβραίος στη Γερμανία, μια γυναίκα μόνη στο Μετρό τα ξημερώματα, με άλλα λόγια ο Κομαντάτε Μάρκος είμαστε εμείς, το πρόσωπο του κάθε καταπιεσμένου ανθρώπου πάνω στον πλανήτη».**

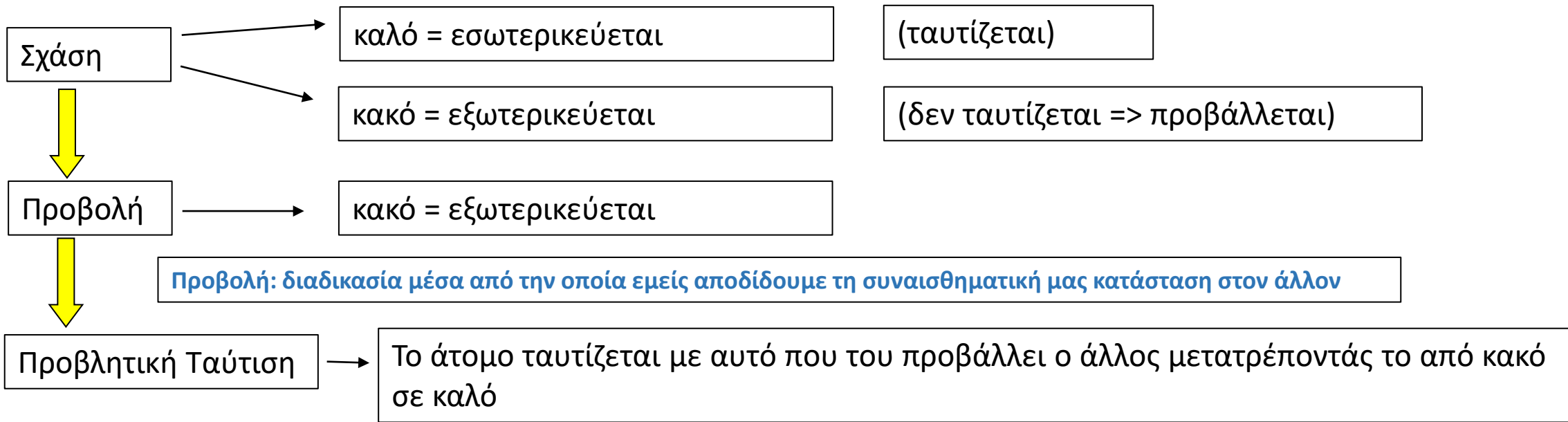
Εμείς οι Γερμανοί...εσείς οι Έλληνες...

- Η λειτουργία της σχάσης, προβολής και προβλητικής ταύτισης σε ακραίες μορφές δημιουργεί ρατσιστικά σχόλια:
- εμείς είμαστε οι καλοί καθηγητές και οι άλλοι είναι οι κακοί
- Εμείς είμαστε ο καλός και φιλόξενος λαός και όλοι οι άλλοι είναι οι κακοί που θέλουν το κακό μας
- Εμείς είμαστε οι ζεστοί και φιλόξενοι Έλληνες σε αντίθεση με τους ψυχρούς Γερμανούς ή εμείς είμαστε οι εργατικοί Γερμανοί σε αντίθεση με τους τεμπέληδες Έλληνες του νότου κ.ο.κ.).

- Η σχέση διατηρεί τα καλά και θετικά κομμάτια της εμπειρίας ξέχωρα από τα κακά – μισητά, τα οποία είναι δικά μας αλλά τα προβάλλουμε – αποδίδουμε σε κάποιον άλλον.
- ΣΧΑΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ = ΑΜΥΝΕΣ ΚΑΙ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΜΆΔΑΣ, π.χ.:
- Οι εκπαιδευτικοί ενός σχολείου υποβαθμισμένης περιοχής που εκλαμβάνουν τον εαυτό τους ως χαμηλού κύρους και έχουν εσωτερικές συγκρούσεις.
- Ένας τρόπος να αισθανθεί η ομάδα αυτή καλύτερα είναι να απομονώσει όλα τα αρνητικά της στοιχεία και να τα προβάλει σε ένα άλλο σχολείο.
- Έτσι το ένα σχολείο έχει όλες τις αρετές, ενώ το άλλο έχει όλα τα ελαττώματα. Αυτό μπορεί να έχει και αντίστροφα αποτελέσματα, με την έννοια ότι οι εκπαιδευτικοί του ενός σχολείου μπορεί να προβάλουν στους εκπαιδευτικούς του άλλου σχολείου δύναμη και ισχύ και να τους εξιδανικεύσουν και οι ίδιοι να αισθανθούν ακόμη πιο αδύναμοι.
- Αυτού του είδους η προβολή από μια ομάδα σε μια άλλη μπορεί να γίνεται μόνο σε φανταστικό επίπεδο και να μην υπάρχει κανενός είδους επικοινωνία μεταξύ των ομάδων.
- Μπορεί δηλαδή το άλλο σχολείο να μη γίνεται απευθείας παραλήπτης της προβολής. Συνήθως όμως στη ζωή τα πράγματα έχουν έτσι ώστε οι προβολές να απευθύνονται σε μια ομάδα που διαθέτει κάποια πραγματικότητα και στην οποία υπάρχει μια μικρή αλήθεια ως προς τα ελαττώματα που της προβάλλονται.

-
- ⇒
- ⇒
- ⇒

Προβλητική ταύτιση: διαδικασία μέσα από την οποία αποτινάσσουμε τις δυσάρεστες πλευρές του εαυτού μας, τις διοχετεύουμε στον άλλον, εξαναγκάζοντάς τον να αισθανθεί όπως εμείς αισθανόμαστε για αυτόν

Παράδειγμα

Καλό αντικείμενο:

ο μπαμπάς και η μαμά καλύπτουν τις υλικές ανάγκες (πληρώνουν λογαριασμούς)

Κακό αντικείμενο:

ο μπαμπάς και η μαμά δεν καλύπτουν τις συναισθηματικές ανάγκες (δεν με καταλαβαίνουν)

ΣΤΑΔΙΟ 1

Ένας δύσκολος έφηβος διαπιστώνει ότι οι γονείς του καλύπτουν τις υλικές ανάγκες (αγοράζουν ρούχα, δίνουν χαρτζιλίκι, φαγητό στο τραπέζι, πληρώνουν λογαριασμούς κλπ.) όμως δεν είναι συναισθηματικά διαθέσιμοι (δεν τον κατανοούν, δεν ακούνε τις απόψεις του, δεν μπορεί να τους μιλήσει για τους έρωτές του, τις απογοητεύσεις του κλπ)

Εδώ έχουμε τη σχέση: οι γονείς «σπάνε» σε «καλό» και «κακό» αντικείμενο

Ο έφηβος θα κρατήσει το καλό (ταύτιση) και θα αποβάλλει το κακό αντικείμενο (προβολή)

Στάδιο 2

- Ένας «δύσκολος» έφηβος στην τάξη φέρεται με αναίδεια, επιθετικότητα και αντιδραστικότητα απέναντι στον καθηγητή, τον οποίο κατηγορεί για ιδιαίτερη αυστηρότητα και έλλειψη κατανόησης.

Παράδειγμα 2

ΠΡΟΒΟΛΗ

- πράγματα που ο έφηβος δεν μπορεί να κάνει σπίτι τα κάνει στο σχολείο
- Εδώ ο καθηγητής κατηγορείται ως «αυστηρός» με «έλλειψη» κατανόησης. Πράγματα που το παιδί θέλει να πει στους γονείς του τα προβάλλει επάνω στον καθηγητή του
- (στην ψυχανάλυση αυτό λέγεται μεταβίβαση, όπου τα επιθετικά συναισθήματα απέναντι στον πατέρα προβάλλονται πάνω στον ψυχαναλυτή)

ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ

- Ο καθηγητής αντιδρά στο μαθητή: πιστεύει ότι η επιθετικότητα του μαθητή δεν έχει να κάνει προσωπικά με τον ίδιο και υποθέτει ότι είναι μια επαναστατική συμπεριφορά απέναντι στα γονικά πρόσωπα του μαθητή.
- Με έμμεσο τρόπο προσπαθεί αυτό να το περάσει στο μαθητή, ο οποίος εξαγριώνεται πιο πολύ και τον κατηγορεί με έλλειψη κατανόησης ακόμα περισσότερο
- Όσο πιο πολύ κατηγορεί ο μαθητής τον δάσκαλο τόσο περισσότερο ο δάσκαλος αμύνεται. Χαλώντας το κλίμα στην τάξη και μη μπορώντας να κάνει το μάθημα ο καθηγητής αρχίζει σταδιακά να γίνεται αυστηρός

Στάδιο 3

- Σε λίγο καιρό ο καθηγητής πιάνει τον εαυτό του να είναι πράγματι ιδιαίτερα αυστηρός, με έλλειψη υπομονής και κατανόησης, έτσι όπως τον περιέγραφε ο μαθητής του.

ΠΡΟΒΛΗΤΙΚΗ ΤΑΥΤΙΣΗ

- Είναι σαν να ταυτίστηκε με αυτό που ο μαθητής του τον κατηγορούσε.

ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

- Μόνο όταν ο καθηγητής αναγνώρισε την αυστηρή του στάση και τις υπερβολικές απαιτήσεις από το μαθητή του κατάλαβε ότι είχε εμπλακεί σε μια διεργασία προβλητικής ταύτισης.

Το ποτάμι του φόβου (Mean Creek, 2004)

